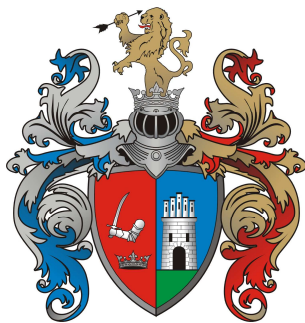

**HAJDÚHADHÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
SZOCIÁLIS, CSALÁDVÉDELMI ÉS
EGÉSZSÉGÜGYI BIZOTTSÁGÁNAK
ELNÖKÉTŐL**

**4242 HAJDÚHADHÁZ, BOCSKAI TÉR 1.
TELEFON: 384-103, TELEFAX: 384-295**

**Előterjesztés
Hajdúhadház Város Önkormányzata
Képviselő-testületének
2014. május 29-én tartandó ülésére**

Tárgy: Átfogó értékelés Hajdúhadház Város Önkormányzata 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalommal – átfogó értékelést kell készítenie. Az értékelést -a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részére.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés elkészült.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést szíveskedjen elfogadni!

Határozati javaslat:

...../2014. (V. 29.) HÖ. számú határozat

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta **Hajdúhadház Város Önkormányzata 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést (1. számú melléklet)** és azt elfogadta.

Felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy az átfogó értékelést küldje meg a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához.

Határidő: azonnal

Felelős: Csáfordi Dénes polgármester

Hajdúhadház, 2014. május 20.

Tisztelettel:

Antal Ferenc
SZCSEB elnöke

Az előterjesztést összeállította:

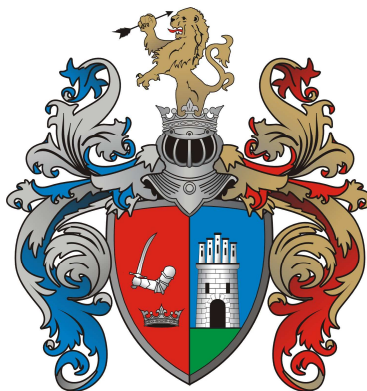
Dr. Tóth Judit
jogi referens

Átfogó értékelés

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2013. évi

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően készült.

1. Hajdúhadház Város demográfiai mutatói

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2013. december 31-én 13381 fő volt, mely csak minimális mértékben magasabb, mint 2012-ben. A városban 6789 nő és 6592 férfi él.

A 0-18 éves gyermekek száma 3862 fő, melyből 1977 fiú, 1885 lány. Látható, hogy a teljes lakosság 28,86 %-a kiskorú.

Hajdúhadház állandó lakosainak száma életkor és nemek szerint a 2013. évben			
Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0 -3	391	397	788
4 - 14	1147	1061	2208
15 -18	439	427	866
19 -62	4025	3847	7872
63-	590	1057	1647
Összesen	6592	6789	13381

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban:Gyvt.) 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője a 2013. évben 816 család 2982 gyermeke vonatkozásában állapította meg – a Gyvt. 19. §-a szerinti - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.

A 2013. évben 2990 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 8 kérelmet kellett elutasítani.

A támogatásban részesítettek havi átlagos száma 249 fő (kerekítve) volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2013-ban 34.591.000,- Ft volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek közül 17 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 51 %-ában nevelkedik 3 vagy annál több gyermek. Összesen 352 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban, mely 2012. évhez (136 egyedülálló szülő) jelentős emelkedést mutat.

Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3862 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 77%-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, ingyenes tankönyvre. A Gyvt. 20/A. §-a értelmében a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennáll (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennáll (a tárgyév november hónapjára tekintettel) természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2013-ban

	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen
Gyermekek száma	1012	1332	520	118	2982
Ebből tartósan beteg, fogyatékos	6	4	7	0	17

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2013-ban

	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	196	203	137	148	132	816
Ebből: egyedülálló szülő	71	89	65	68	59	352

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013-ban 163 esetben került megállapításra. A támogatás leggyakrabban a gyermek gyógykezelése, gyógyszerének megvásárlása, gyógyszerművegének vásárlása, az átmeneti nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartása érdekében került megállapításra.

A 2012. év (136 fő) és a 2013. év adatait összevetve megállapítható, hogy 2013-ban 27 fővel emelkedett a támogatásban részesített személyek száma. A 2013. évben egyetlen támogatási kérelmet sem kellett elutasítani. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra felhasznált összeg 2013-ban 741.000,- Ft volt.

A támogatásban részesülők számának megemelkedése is azt mutatja, hogy sajnos egyre több olyan gyermek van, akinek családja időszakos létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

A Gyvt. 2013. december 31. napjáig hatályos, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó szabályai szerint a támogatás megállapítása a települési önkormányzat képviselő-testületének a hatáskörébe tartozott. Településünkön a kérelem elbírálására a képviselő testület által átruházott hatáskörben eljárva Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottsága jogosult.

A Gyvt. 2013. december 31. napjáig hatályos 21. § (1) bekezdése értelmében a támogatás mértékét a helyi önkormányzat rendeletében állapítja meg. A támogatás mértékének megállapítása 2013. március 28. napjáig Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 15/2008. (V.29.) önkormányzati rendelete 5. §-a szerint történt, melynek értelmében a megállapított rendkívüli támogatás összege alkalmanként nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 15 százalékánál, valamint a tárgyévben egy család részére folyósított rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összege nem haladhatta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 százalékát.

A támogatás megállapítása 2013. március 29. napjától Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 13/2013.(III.29.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint történt. A rendelet hatályba lépésével egyidejűleg Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 15/2008. (V.29.) önkormányzati rendelete hatályát veszítette. A 13/2013.(III.29.) önkormányzati rendelet értelmében a támogatás összege alkalmanként nem lehetett kevesebb 1.500.- Ft-nál.

A Gyvt. rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó szabályai 2013. december 31. napjáig voltak hatályban. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint önálló ellátási forma 2014. január 01. napjától megszűnt, de "tovább él" az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély formájában. Az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény 14. § g) pontja általi hatályon kívül helyezés miatt Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 40/2013. (XII.20.) önkormányzati rendeletével 2014. január 01. napjától hatályon kívül helyezte a 13/2013. (III.29.) önkormányzati rendelet rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó rendelkezéseit.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013. évben		
	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
Egyszer részesült támogatásban	54	243
Kétszer részesült támogatásban	71	346
Háromszor vagy többször részesült támogatásban	38	152
Összesen	163	741

Óvodáztatási támogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője 2013-ban 463 fő részére állapította meg – a Gytv. 20/C. §-a szerinti – óvodáztatási támogatást, mely a 2012. évben (548 fő) megállapítottához képest jelentős visszaesést mutat.

A 463 főből 117 fő első alkalommal, 346 fő második és további alkalmakkor részesült óvodáztatási támogatásban.

Óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma támogatási alkalmak és életkor szerint a 2013. évben		
		Támogatásban részesített gyermekek száma (pénzbeli)
Első alkalommal		117
Ebből:	3 éves	53
	4 éves	64
Második és további alkalmakkor		346
Ebből:	3 éves	1
	4 éves	32
	5 éves	142
	6 éves	144
	7 éves	27
2013. évben támogatásban részesítettek száma összesen		463

A 2013. évben 596 fő nyújtott be támogatás iránti kérelmet, melyből 133 kérelmet el kellett utasítani.

Az elutasítás okai a következők voltak:

- a gyermek az 5. életévét már betöltötte,
- nem az arra jogosult kérelmezte a támogatást,
- a gyermek hiányzásainak magas száma,
- a gyermek nem volt halmozottan hátrányos helyzetű,
- a kérelem benyújtását megelőző időszakban a gyermek nem járt 2 hónapon keresztül rendszeresen óvodába.

A támogatásban részesítettek havi átlagos száma 55 fő volt. Az óvodáztatási támogatásra felhasznált összeg 2013-ban 5.800.000,- Ft volt.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

A gyermekétkeztetés megoldásának módjai

Hajdúhadházon az önkormányzat fenntartásában három óvoda működik, melyek az Aranykapu Óvoda, a Három Szirom Óvoda és a Szivárvány Óvoda.

Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában 2013 januárjától augusztusig 150 férőhelyen 166 fő volt. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 120 %-os volt. Az óvodában 8 SNI-s gyermek van, akik plusz 12 főnek számítanak, tehát összesen 178 gyermek van a hat csoportban.

Csoportlétszám és kihasználtság a 2013/2014. nevelési évben az Aranykapu Óvodában

	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár	Csillag
Csoportlétszám	29	30	29	30	30	30
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	116 %	120 %	116 %	120 %	120 %	120 %

A gyermekétkeztetésben résztvevők száma az Aranykapu Óvodában havonta változott. A 2013-as évben átlagosan 12 gyermek fizetett 100%-os térítési díjat, 4 gyermek fizetett 50 %-os térítési díjat az étkezésért, és 150 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda

A 2012/2013. nevelési év október 01-jei statisztikai adatai szerint 142 férőhelyen 166 gyermek volt, így a kihasználtság 116,9 %-os volt. Összesen 165 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben (1 gyermek speciális étrend miatt nem étkezett), 6 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 131 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó HH-s gyermekek száma 43 fő, a HHH-s gyermekek száma 88 fő volt.

A 2013/2014. nevelési év október 01-jei statisztikai adatai szerint 142 férőhelyen 161 gyermek volt, így a kihasználtság 113,3 %-os volt. Összesen 160 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben (1 gyermek speciális étrend miatt nem étkezett), 6 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 136 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó HH-s gyermekek száma 56 fő, a HHH-s gyermekek száma 80 fő volt.

Szivárvány Óvoda

A Szivárvány Óvodában 2013. szeptemberétől 175 férőhelyen 176 gyermek kezdte el a nevelési évet. Az óvodába felvehető maximális gyermeklétszám 210 fő. A Szivárvány Óvoda kihasználtsága a 2013. évben 100 %-os volt. Az óvodában 180 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből 2 fő 100 %-os térítési díjat, 3 fő 50 %-os térítési díjat fizetett és 175 fő ingyenesen étkezett.

A fenti adatokból kitűnik, hogy az óvodák maximális kihasználtsággal működnek. Az önkormányzatnak, mint fenntartónak rendkívül fontos feladata, hogy zavartalan működésüket biztosítsa.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hajdúhadházon a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Hajdúhadházi Tankerülete fenntartásában működik. Az oktatási intézményt Hajdúhadház Város Önkormányzata működteti.

Az oktatási intézmény 2013. október 1-jei statisztikai adatai szerint 1206 fő volt a tanulói létszám, ebből 75 gyermek SNI-s, 32 gyermek beintegrált sajátos nevelési igényű.

A intézménybe járó HHH-s tanulók száma 954 fő volt, a HH-s gyermekek száma 1128 fő volt. A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában a 2013. évben 102 veszélyeztetett gyermek járt, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 1051 fő részesült.

A 2013. októberi adatok szerint az iskolában 1131 tanuló vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 23 tanuló teljes térítési díjat, 8 tanuló 50 %-os térítési díjat fizetett, 15 tanuló átmeneti/tartós nevelt, 1085 tanuló étkezett ingyenesen.

Az 50 %-os és a 100 %-os kedvezményekre a Gyvt. 151. § (5) és (6) bekezdésében foglalt esetekben volt és van lehetőség.

Szociális nyári gyermekétkeztetés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a szociális nyári gyermekétkeztetés céljából 2013. évben nyújtott támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, felhasználásának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 30/2013. (IV. 30.) EMMI rendelet alapján pályázatot nyújtott be, melynek eredményeképpen a 2013. július 01-től - 2013. augusztus 30-ig terjedő időszakban 1100 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére napi egyszeri melegétkeztetést biztosított.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

Gyermekjólét Szolgálat

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében minden települési önkormányzatnak gyermekjóléti szolgáltatást kell biztosítania a településen. Hajdúhadházon a gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

Személyi és tárgyi feltételek

A Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat székhelyintézménye Tégláson, a Liget u. 1. sz. alatt működik, a Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája Hajdúhadházon, a Béke u. 54/B. sz. alatt működő intézmény.

A Hajdúhadházon működő Területi Iroda felújított és akadálymentesített épületben működik, az irodahelyiségek jól felszereltek, interjú szoba és közösségi terem is a családgondozók

rendelkezésre áll. A kliensek komfortos körülmények között várakozhatnak és vehetik igénybe a gyermekjóléti szolgáltatást.

A Területi Irodában 2013. augusztus 22-től bővítésre került a gyermekjóléti szolgálat szakmai létszáma (4 fő felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező családgondozó, valamint egy középfokú végzettséggel rendelkező családgondozó asszisztens), így 2013. augusztus 22-től összesen 13 fő jogszabályban meghatározott szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember biztosította a szolgáltatást, 1 fő óvodapedagógus végzettségű szociális munkás hallgató, valamint 1 fő középfokú szakirányú végzettséggel rendelkező családgondozó asszisztens tevékenykedett, aki a titkársági feladatokat is ellátta.

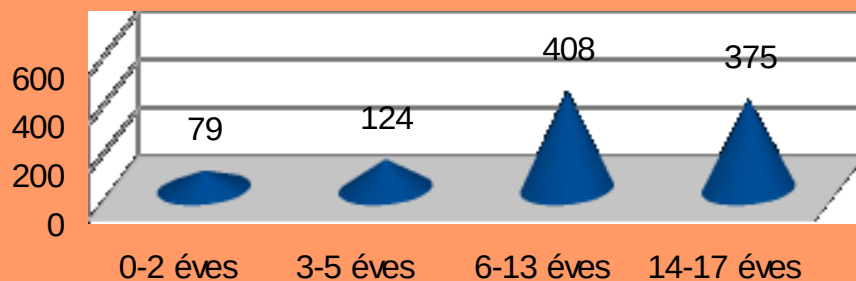
Az ellátotti létszám 2013. augusztusától átlagosan a következőképpen alakult:

Név	Munkakör	Végzettség	Gondozott gyermekek száma	Gondozott családok száma
Vigné Balogh Katalin	Területi irodavezető	Szakvizsgázott szociálpedagógus	-	-
Gulyás Mária Magdolna	Családgondozó	Általános szociális munkás	75	23
Hunyadi Margit	Családgondozó	Szociálpedagógus	83	30
Imréné Molnár Tímea	Családgondozó	Szociálpedagógus	67	43
Kecsediné Anikó	Családgondozó	Szociálpedagógus	60	36
Király Katalin	Családgondozó	Szociálpolitikus	88	38
Nánási Anita	Családgondozó	Szociálpedagógus	57	28
Ölveti Gáborné	Vezető családgondozó	Szakvizsgázott szociális munkás	32	10
Péter Tímea	Családgondozó	Szociálpolitikus	60	22
Pókáné Kiss Anita	Családgondozó	Szociálpedagógus	60	29
Sajgóné Vinnai Annamária	Családgondozó	Szociálpolitikus	69	29
Sörös Judit	Családgondozó	Szociálpedagógus	59	35
Tóthné Szabó Zsuzsa	Családgondozó	Szociálpedagógus	82	26
Komjáthiné Boros Márta	Családgondozó	Óvodapedagógus/ szociális munkás hallgató	72	31
Molnár Lászlóné	Családgondozó	Pedagógiai asszisztens	-	-

Ellátotti létszám alakulása

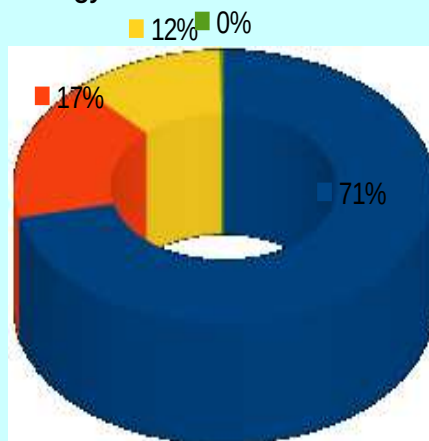
A gondozott gyermekek életkor szerinti megoszlása 2013-ban

sub-title

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek száma 2013-ban

- Alapellátásban gondozott gyermekek száma – 703 fő/év
- Védelembe vett gyermekek száma – 165 fő/év
- Szakellátásban lévő gyermekek száma – 115 fő/év

A gyermekjóléti szolgálat 2013. évi szakmai tevékenységének bemutatása

	Szakmai tevékenység száma (halmozott adat)	Ellátott gyermekek száma
Információnyújtás	935	167
Segítő beszélgetés	3550	781
Tanácsadás	3633	799
Hivatalos ügyekben való közreműködés	4692	592
Családlátogatás	2376	651
Közvetítés más szolgáltatásba	732	242
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	45	19
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- nevelésbe vételi ügyek	38	41
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- védelembe vétel	31	102
Elhelyezési értekezleten való részvétel		8
Pszichológiai tanácsadás	139	57
Jogi tanácsadás	110	84
Konfliktuskezelés	13	5
Sz szakmaközi megbeszélés	6	
Esetkonferencia	127	107
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	4	2
Adományozás	949	58
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	12	3

Aggodalomra ad okot, hogy nagy mértékben emelkedett a szociális okból veszélyeztetett várandós anyák száma. 2012-ben 182 gyermek született Hajdúhadházon, a veszélyeztetett várandósok száma 144 fő volt. 2013-ban 199 veszélyeztetett várandós volt a településen, és az újszülöttek száma is ezzel megegyező.

A veszélyeztetettség okai:

- nedves, zsúfolt, nem komfortos lakás;
- gondatlan szülői magatartás;
- alacsony intellektusú várandós anya;
- rossz személyi - és lakáshigiéniai körülmények;
- terhesség alatti vizsgálatok elhanyagolása;
- szenvedélybetegségek, családi problémák.

Nevelésbe vétel keretében- átmeneti nevelt, tartós nevelt - 114 fő gyermek nevelkedett, akiknek a hozzátartozóik, családtagjaik 51 családban élnek a településen. Ideiglenes hatállyal 1 gyermek került elhelyezésre, utógondozásra 3 gyermek esetében került sor.

A családjukból kiemelt gyermekek vonatkozásában a családgondozók azt tapasztalták, hogy

- a szülők nem vagy csak sok motiválást követően változtatnak korábbi lakás- és életkörülményeiken, így a gyermekek hazagondozása szinte lehetetlen feladat;
- a szülők rossz anyagi körülményeikre, betegségekre és egyéb okokra hivatkozva nem a gyámhatóság által szabályozott módon élnek kapcsolattartási lehetőségeikkel;
- a szülők és családgondozók együttműködésére az egyoldalúság a jellemző, a szülők saját

szükségeik jobb kielégítése érdekében keresik a szakembereket, az elhangzott javaslatokat, tanácsokat nem fogadják meg.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családgondozás során személyes segítő kapcsolat keretében elősegíti a szülő és a gyermek kapcsolatának helyreállítását, továbbá folyamatos kapcsolattartásuk segítését. A szülők számára nevelési, gondozási, háztartásszervezési, háztartásgazdálkodási ismereteket ad át, közreműködik a család lakáskörülményeinek rendezésében, a lakás felszerelésének és berendezésének elfogadhatóvá tételében, a szülőket támogatja szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásban, ügyeik intézésében.

Szakmaközi együttműködés, a jelzőrendszer működtetésének feltételei és módja a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 14-15. §-ai alapján történik az alábbi alapelvek és értékek figyelembe vételével:

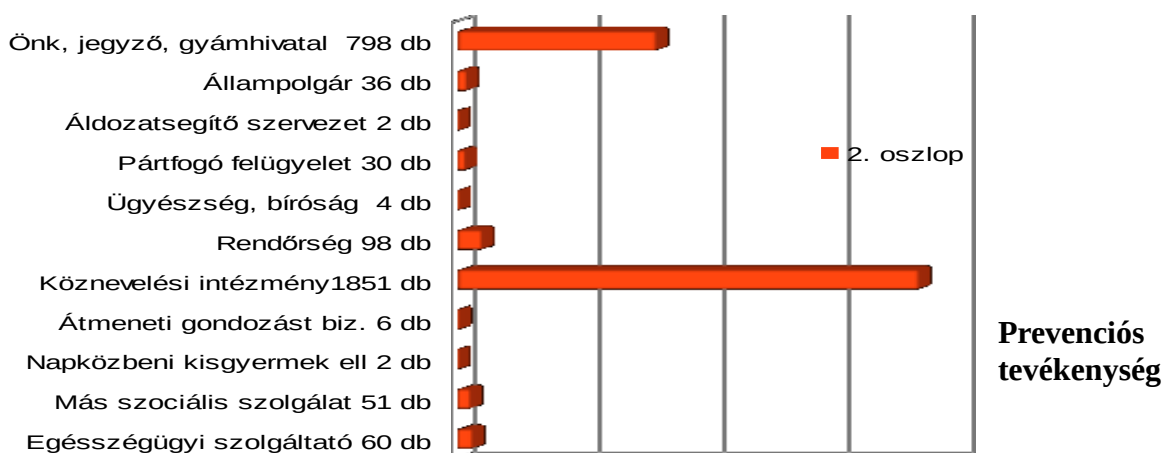
- A gyermekeknek családra van szükségük.
- Az emberek minden életkorban - kevés kivételtől eltekintve – családjukban maradva tudnak a legjobban fejlődni, a családra, mint fontos forrásra támaszkodva.
- A legtöbb esetben az a legjobb, ha a gyermek a vér szerinti családjában nőhet fel, így az elsődleges cél a vér szerinti család képessé tétele a biztonságos és a társadalmi elvárásoknak megfelelő gyermeknevelésre.
- Azokban a helyzetekben, ahol dönteni kell, a gyermek biztonsága a legfőbb érték.

Szakmaközi esetmegbeszélésre 6 alkalommal került sor, a rendőrség, védőnői szolgálat, köznevelési intézmények képviselőivel. Kiemelt fontossággal bírt ezeken a megbeszéléseken az iskolakerülő, óvodai nevelésben nem részesülő, igazolatlanul mulasztó gyermekek helyzetének feltárása, megoldási lehetőségek meghatározása. A másik prioritást élvező problémakör a személyi higiéné hiányával kapcsolatos nehézségek kezelésének lehetséges módjai.

Esetkonferenciára 127 alkalommal került sor, mely a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is bevonva, egy adott család ügyében tartott megbeszélés. Az esetek döntő többségében iskolai igazolatlan mulasztás miatt került sor a megbeszélésre.

A gyermekjóléti szolgálat 2013-ban is megtartotta az éves gyermekvédelmi tanácskozást, melyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelte a jelzőrendszer éves működését, közösen áttekintették a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma: 2941 db.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai kiemelt feladatuknak tekintik a Hajdúhadházon élő dolgozó szülők gyermekei számára a tanítási időn kívüli minőségi gyermek felügyelet biztosítását, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló innovatív módszerek-, alternatívák megismertetését. A Nyári Játsszóház közösség-, és értékkeremtő, hiánypótló szolgáltatás, melyet a szolgálat munkatársai a jövőben is meg kívánnak valósítani.

2013 nyarán is tartalmas és gyermekközpontú programot valósított meg a szolgálat a településen. A Nyári Játsszóház helyszínét a Hajdúhadházi Református Óvoda és Általános Iskola Kossuth úti intézményegysége biztosította, a programban 45 gyermek vett részt 2 héten keresztül. A program megvalósulását az önkormányzat által alkalmazott diákmunkások és önkéntesek is segítették.

2013. december 17-én délután Karácsonyi Játsszóházban láttak vendégül 15 halmozottan hátrányos helyzetű családot és gyermekeiket, kb. 60 főt, ebből 40 gyermekkorú hajdúhadházi lakost.

A program közösségi tevékenységet foglalt magába, ahol mind a szülők, mind a gyermekek lehetőséget kaptak arra, hogy egymásnak apró ajándékok készítésével kedveskedjenek. A vendéglátás és az ajándékozás elmaradhatatlan része a karácsonynak, így minden család ajándékot kapott. A játsszóház szerves részét képezte a közös kávézás, teázás, süteményezés,

melyhez a hozzávalókat a családgondozók maguk készítették el, és ajánlották fel.

A szolgálat a fent felsoroltakon kívül még az alábbi prevenciós tevékenységeket valósítja meg:

- **Társasjáték klub** heti egy alkalommal, mely a település valamennyi lakosa számára elérhető csütörtökönként 15- 18 óra között.
 - **Fiatalklub** egy újonnan induló, családi életre nevelést támogató foglalkozás.
 - Az intézmény **önkéntes fogadó szervezet**, így lehetőséget biztosítanak munkatapasztalat szerzésére is.
 - A szolgálat lehetőséget biztosít a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint az érettségi bizonyítvány kiadásához szükséges ötven óra **iskolai közösségi szolgálat** teljesítéséhez, amelyet első alkalommal a 2016. január 1-je után érettségi vizsgára jelentkező tanulóknak kell igazolniuk. Ez a 2012/2013. tanévtől a 9. évfolyamos középiskolai tanulókat már érinti.
- A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által felkínált tevékenységek, amelyekben részt vehetnek a diákok:
- Karácsonyi játszóház: közösségi program szervezésében és lebonyolításában való részvétel, 8 órás szolgálati időkeretben évi egy alkalommal.
 - Nyári Játszóház: közreműködés közösségi programban, mely dolgozó szülők gyermekei számára tanítási időn kívüli minőségi gyermekfelügyeletet biztosít 50 órás szolgálati időkeretben évi egy alkalommal 10 munkanapon keresztül napi 5 órában.
 - 1x1 program - hátrányos helyzetű kisiskolások számára nyújt szolgáltatást tanítási szünetekben.
 - Informatikai támogatás – folyamatosan egész évben munkanapokon.
 - Adományszervezés – gyűjtőakciók szervezése és lebonyolítása, készletrendezés.
 - Csoportfoglalkozás – a Szolgálattal kapcsolatban álló kiskorúak számára szervezett foglalkozásokon közreműködés heti 2 órában.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szervezési feladatai körében gondoskodik a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködéséről, így a településen jelen lévő civil és nem civil szervezetek, egyházak, intézmények bevonásával nyilvántartást vezet a Hajdúhadházon elérhető szabadidős programokról, és felkéri a szervezeteket, hogy nyújtsanak tájékoztatást programjaikról, amelyekről értesíti a gyermekeket, a szülőket (törvényes képviselőket), valamint az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöket.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai civil szervezet létrehozását kezdeményezték, így folyamatban van a Humán Aktivitást Támogató Ház Egyesület (HAT-Ház Egyesület) bejegyeztetése.

A gyermekjóléti szolgáltatás működésének tapasztalatai

A veszélyeztetett kiskorúak súlyosan diszfunkcionális, rosszul működő családokban élnek, amelyekben gátolt a fejlődés, a változás, mert a családon belüli viszonyok torzultak a kommunikáció és az érzelmek terén.

Jellemző ezen családokra a folytonosság, a kiszámíthatóság és a biztonság hiánya, a személyközi kapcsolatok szeszélyes és kiszámíthatatlan működése.

A családgondozók tapasztalatai szerint a szülői irányítás gyenge és nélkülözi a világos, jól érthető szabályokat. A családok rendkívül szűkös privát élettérben mozognak – az intimitás lehetetlensége jellemző. Gyakran nagy létszámú családokkal dolgoznak, melyeket zavaros személyközi kapcsolatok jellemeznek. A családokban gyakran a nők jelentik az állandóságot.

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők körében jellemzőek a párkapcsolati konfliktusok, alkalmanként megjelennek a generációk közötti konfliktusok.

A szülők és a fiatal felnőtt gyermekek iskolázottsága az esetek többségében alacsony szintű, így kevés esély van az egyéni mobilitásra.

Gyakori, hogy a krízis már az életmód részévé vált, így a szülő-gyermek kötődés gyenge a család többszöri szétesése miatt.

Kimutatható, hogy a gyermekek rátanulnak a deviáns viselkedésformákra, drog- és alkoholfogyasztás előfordul.

Gyakori a krónikus munkanélküliség, várakozás a közfoglalkoztatási programban való részvételre a családokban.

Az egyes életciklusok rövidebb idő alatt zajlanak le, így nincs elegendő idő a fejlődési feladatok megoldására, az egyes családtagok olyan új szerepeket és felelősségeket kényszerülnek felvállalni, melyekre még nem érettek.

A családgondozók tapasztalatai szerint a családokban a biztonság forrása az együttlét, az együttes megjelenés, a rokon kapcsolatok fontos szerepet játszanak.

A sokproblémás családok általában több szociális munkástól, több intézménytől kapnak segítséget, de az esetek egy részében ellenállnak mindenféle változtatási kísérleteknek egyre gyakrabban előfordul, hogy a hatósági intézkedések ellenére is.

A veszélyeztetettség okai

A veszélyeztetettség olyan, a gyermek-, vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetettség okai a 2013. évi statisztikai adatok alapján:

Környezeti- a gyermek környezetéből kiindulva: 798 esetből

- nevelési probléma: 354 eset
- szülők-, család életvitele (szenvedélybetegség, antiszociális viselkedés): 304 eset
- lelki-, fizikai elhanyagolás: 479 eset
- kortárs csoport negatív hatása: 137 eset
- elégtelen lakáskörülmények: 188 eset

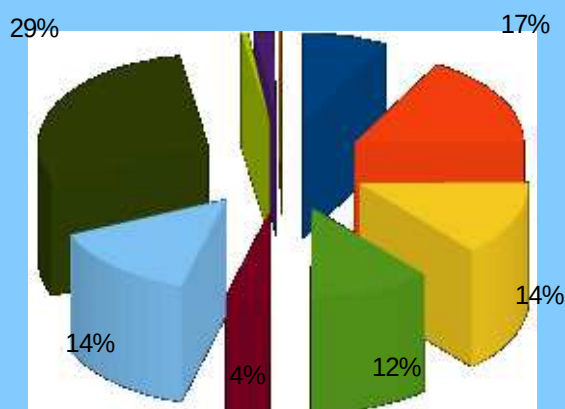
Magatartási- a gyermek viselkedése az irányadó: 577 esetből

- Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség: 185 eset
- Antiszociális/ aszociális viselkedés: 129 eset
- Tankötelezettség elmulasztása: 139 eset
- Csavargás: 95 eset

Egészségügyi- a gyermek egészségi problémájából, tanulási nehézségéből kiindulva

- tartós beteg: 10 eset
- sérült: 28 eset
- magatartás-, vagy tanulási zavar: 112 eset

A kezelt problémák típusa
az ellátott gyermekek száma szerint 1% 2% 0% 8%

■ Anyagi	■ Gyermeknevelési
■ Gyermek intézménybe való beilleszkedési	■ Magatartászavar, teljesítményszavar
■ Családi konfliktus	■ Szülők vagy a család életvitele
■ Szülői elhanyagolás	■ Családon belüli bántalmazás
■ Fogyatékosság, retardáció	■ Szenvedélybetegségek

3.2. Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Gyermekek napközbeni ellátása - Bölcsőde

A Gyvt. 41-42. §-ában illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 35-36. §-ban rögzített bölcsőde igénybevételével kapcsolatos feladatokat a Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Bölcsőde látta el. A Bölcsőde hajdúhadházi székhellyel és egy hajdúhadházi, valamint egy téglási telephellyel működik. Ellátási területe Hajdúhadháza, Téglásra és Bocskaiertre terjed ki.

A Hajdúhadházi bölcsőde 48+14 férőhelyes, 17 fő főállású és 1 fő szerződéses dolgozóval működik. A csecsemő-, kisgyermeknevelők, 7 órát töltenek a csoportban és a 7. órán túl elláthatják, akár a bölcsődén kívül is munkaköri kötelezettségüket (családlátogatás, játék vásárlás). Ebben az egy órában kell az adminisztrációjukat (üzenőfüzet, törzslap, fejlődési napló) elkészíteni, illetve ezt az órát használhatják felkészülésre, a csoport életének megszervezésével kapcsolatos teendőkre. A gondozónők heti váltásban végzik munkájukat. A technikai dolgozó a takarításon kívül a gyermekfelügyeletben is nagy szerepet tölt be, segíti a gondozónők munkáját, hogy a folyamatos napirend gördülékenyen menjen. A Bölcsődével egy gyermekorvos áll munkaviszonyban, aki feladatait heti 4 órában látja el.

A Hajdúhadházi bölcsőde napközbeni ellátást nyújtó intézményként a következő szakmai alapelvek szerint működik: gondozás-nevelés egysége, egyéni bánásmód és személyi állandóság biztosítása saját gondozói rendszerrel. Fontos az aktivitás, az önállóság segítésének támogatása, pozitív megnyilvánulásokra való támaszkodás, a rendszeresség és fokozatosság elvének biztosítása.

A gyermek a családé és a legjobb helye a családban van. A bölcsőde olyan pluszt tud adni a családnak és a gyermekeknek a képzett gondozónőivel és az alkalmazott nevelési módszereivel, mely a gyermek fejlődését, közösségi szocializációját a 0-3 éves korban a legintenzívebb módon fejleszti és a kreativitást növeli.

A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a gondozónő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen, megteremtve a biztonságérzetet, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

A napirend az étkezések köré csoportosul. Fontos, hogy az egymást követő gondozási műveletek naponta ismétlődve, ugyanabban az időben és sorrendben történjenek és azokat segítség nélkül, nyugodt, elfogadó hangulatban a gyermek aktivitására építve végezhesse el a gondozónő.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek. A bölcsőde és a család közötti kapcsolat jellegének megváltozásával, a családok igényeihez igazodó új gyermekellátási formák bevezetésével, mellyel támul a bölcsődével kapcsolatba kerülő családok köre, a kisgyermekeket otthonnevelő szülők tanácsot és segítséget kaphatnak a gondozónőktől.

A bölcsőde által nyújtott különszolgáltatások:

- speciális tanácsadás,
- időszakos gyermekfelügyelet,
- játékkölcsönzés.

Ezeket a szolgáltatásokat azok a szülők vehetik igénybe, akik nem rendszeresen viszik gyermeküket a bölcsődébe. Időszakos gyermekfelügyeletre 2013-ban is volt igény, de azt az intézmény nem tudta kielégíteni telítettsége miatt.

Folyamatos képzésekkel, továbbképzésekkel emelik szakmai munkájuk színvonalát.

A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú ételmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődében az alapellátáshoz szükséges tárgyi feltételek 2013-ban is biztosítva voltak. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. Ezt szolgálja a játszó sarkok kialakítása, az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (mese-építő-pihenő). A gyermekek környezetét és komfortérzetét, biztonságérzetét elősegítő berendezéseket, puhasarkokat alakítottak ki a pihenés és az elmélyült egyéni játék érdekében. A korcsoportonkénti játékkészlet megfelelő. Játékeszközeiket folyamatosan tudták bővíteni, sok készségfejlesztő játék beszerzése szülői segítséggel valósult meg. A vers-mese-mondóka-ének be van építve a gyerekek mindennapi játéktevékenységébe.

A szűkös pénzügyi lehetőségekhez képest 2013-ban is jó kihasználtsággal működött a Bölcsőde. Nem minden gyereket tudtak azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek. 2013. december 31-én a székhely épületbe 48 gyermek, a telephely épületébe 12 gyermek járt.

Az intézményben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma:

2013. május 31-én:

- 41 gyermek étkezett ingyen,
- 1 gyermek 50 %-os kedvezményben részesült,
- 23 gyermek vonatkozásában 100 %-os térítési díjat fizettek.

2013. december 31-én:

- 36 gyermek étkezett ingyen,
- 2 gyermek 50 %-os kedvezményben részesült,
- 22 gyermek vonatkozásában 100 %-os térítési díjat fizettek.

- Gyermekek átmeneti gondozása - Helyettes szülői ellátás

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A jelöltek elvégezték a megfelelő tanfolyamot. A képviselő-testület 2000-ben elfogadta az alapító okiratot és a helyettes szülővel kötendő megállapodás-tervezetet. A Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal Megyei Gyámhivatala GYH. 3854/2/2003. számú 2003. május 16-án kelt és 20003. június 05-én jogerőre emelkedett határozatával a helyettes szülői szolgáltató tevékenységet engedélyezte. A szolgáltató tevékenységet egy fő látja el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

Hajdúhadházon 2013-ban senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel megelőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

4. Az ellenőrzések tapasztalatai

Aranykapu Óvoda

Az intézményben a 2013. évben nem volt szakmai ellenőrzés.

Három Szirom Óvoda és Szivárvány Óvoda

Az intézményekben a 2013. évben a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve tartott ellenőrzést. Az ellenőrzés során megállapították, hogy az óvodák helyiségei rendezettek, tiszták. A dokumentációk törvényesek és hitelesek voltak. Mindkét óvodánál az udvaron lévő homokozók takarófóliáját hiányolták, de ezen hiányosságok pótlásra kerültek, melyet az ellenőrzést végző szerv a későbbi ellenőrzése során elfogadott.

Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde

A Bölcsődében a 2013. évben nem volt szakmai ellenőrzés.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az oktatási intézményben 2013-ban a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve által alkalmazott egészségőr és iskolai védőnők havonta pediculosis szűrést (fejtetvesség szűrése, tisztasági vizsgálat) végeztek.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az elkövetkezendő évek fontos feladata lesz egy gyermekvédelmi koncepció megalkotása, mely tartalmazna helyzetfelmérést a lakosságra és a meglévő ellátásokra, szolgáltatásokra vonatkoztatva, valamint részletesen meghatározná azokat a hiányosságokat, amelyek terén fejlesztésre van szükség.

A problémák hatékonyabb kezelése érdekében szükség lenne a településen működő köznevelési intézményekben az alábbi szakemberek alkalmazására:

- **egészségőrrre**, aki a betegellátásban, járványügyi gyakorlatban speciális fertőtlenítő eljárásokat alkalmaz, fertőtlenítést végez, fertőtlenítő- és irtószereket beszerez, kezel, használ, tárol, szállít és átad, hatékonyságot ellenőriz, higiénés ellenőrzésekben, szemlékben közreműködik. Egészségvédelmi prevencióban a gyermekek és szülei részvételét elősegíti. (A Családsegítő Szolgálat, valamint az egészségügyi szolgáltatók, és a köznevelési intézmények képviselőitől magas számban érkeztek jelzések fertőző bőrbetegségekről, valamint fejtetvességről, elhanyagolt személyi higiénéről, és rossz/kezeletlen egészségügyi problémákról.)

- **képzett iskola- és családkoordinátorokra**, akik a pedagógusok képzett segítőitársaivá válhatnak a szülőkkel való jó kapcsolat és együttműködés kialakításában, az integrált nevelés helyi megvalósítása során felmerülő problémák megoldásában. A család számára személyesen nyújt segítséget, rendszeres kapcsolatot tart a családdal és az együttműködés folyamatába illetékes szakemberekkel, személyes példamutatással jár elől. Az osztályfőnökkel, gyermekvédelmi felelőssel megerősítve családlátogatást végez, családot látogat. Az oktatási intézményben fogadja a szülőket – osztályfőnökkel együttműködve, a családról információkat gyűjt. Otthoni felkészülést, önművelést, művészeti tevékenységet, továbbtanulást ösztönöz. Segíti a gyerekek mentálhigiénés (testi-lelki) fejlődését.

- **gyermek és ifjúságvédelmi felelősökre**. Figyelembe véve a településen élő nagy létszámú gyermekkorú lakosságot és a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű/rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számát, elengedhetetlen további felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező gyermekvédelmi felelősök alkalmazása a helyi köznevelési intézményekben, tagintézményekben.

- **iskola-, óvodapszichológusokra**, aki konzultál a pedagógusokkal, óvodapedagógusokkal, a nevelés-oktatás hatásainak vizsgálatát végzi közösségek viszonyrendszerében és az egyének szintjén pszichometriai eszközökkel. Tanulási nehézségek, beilleszkedési zavarok kiszűrése, feltárása és elemzése, kezelése. Mentálhigiénés célzatú egyéni foglalkozások, problematikus esetekben továbbirányítás, kapcsolattartás a társintézményekkel- pedagógiai szakszolgálat, gyermekideggyógyász, stb. Tehetséggyógyozás, pályaválasztási orientáció felmérése és közreműködés a pályaválasztási tanácsadásban; személyiség és készségfejlesztő tréningek tartása. Esetmegbeszélés, konzultáció a pedagógusokkal és az iskolavezetéssel konkrét nevelési problémák megoldására. Szakmai közreműködés a tantestület belső továbbképzésében.

A veszélyeztetett gyermekek között kiemelten magas a beilleszkedési-, magatartási, tanulási zavarral küzdő tanulók száma. Az egyik legnehezebb feladat a problémás gyermekek

szüleivel elfogadtatni, hogy gyermekeik nevelése az ő felelősségük, feladatuk és kötelességük.

- a tankerületi pedagógiai szakszolgálat alapeladatainak ellátásához szükséges (Nkt. 18.§ (2)) szakemberlétszám biztosítására lenne szükség.

A járásban, településünkön elérhető a pedagógiai szakszolgáltatás, de az intézmény hiányos infrastruktúrával, szakmai létszámmal látja el a jogszabályban előírt feladatainak egy részét. A szolgáltatás helyben való elérhetősége nagy segítséget jelenthetne a mindennapi pedagógiai gyakorlatban, hatékonyan lehetne segíteni a kiemelkedően magas számú magatartás- tanulási zavarral küzdő gyermekeknek, illetve korai felismerés esetén meg lehetne előzni a későbbi súlyos személyiségtorzulásokat, fejlődési lemaradásokat.

Szintén szükséges lenne szélesíteni a szabadidő hasznos eltöltését, valamint alternatív napközbeni ellátást biztosító gyermekprogramok, rendezvények körét a településen.

Az óvodák vonatkozásában szükséges a férőhelyek számának növelése és a lehetőségek függvényében a 2 fős óvónői norma kialakítása.

Szükséges a gyermekek indokolatlan hiányzásainak visszaszorítása, ennek érdekében még szorosabb együttműködés az intézmények között. Szorosabb együttműködést kell kialakítani a Védőnői Szolgálat és az óvodák között.

A Város vezetése már korábban is felismerte egy új óvoda építésének szükségességét, ezért az Új Széchenyi Terv Észak-Alföldi Operatív Program támogatási rendszeréhez “Három Szirom Óvoda építése Hajdúhadházon” címmel benyújtotta ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0014 jelű pályázatát. A pályázatot a Regionális Operatív Program Irányító Hatóság vezetője 199.630.688,-Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte. Az új óvoda 2014. márciusában megépült, a gyerekek a 2014/2015. nevelési év kezdetén vehetik birtokba az új épületet.

A Három Szirom Óvoda új épülete a Bajcsy-Zsilinszky utca elején, a Poroszlai Kúria helyén épült. Az épület érdekes építészeti megoldással egy kör alakú folyosóval ölel körül a telek közepén található védett tiszafát. Az óvoda épületében öt csoportszoba és egy tornaterem is helyet kapott.

6. A bűnmegelőzési program, valamint a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

6. 1. A bűnmegelőzési program

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Város bűnmegelőzési koncepcióját 2004. április 08-án az 51/2004. (IV.08.) HÖ. sz. határozatával fogadta el. A koncepció I. Pontjában az általános alapelvek kerültek rögzítésre, elsőként a bűnmegelőzés fogalma, majd az alkotmányos követelmények a bűnmegelőzéssel kapcsolatban. Azon belül meghatározta a jogállamiság elvét, az arányosság elvét, a társadalmi kirekesztődés elkerülésének fogalmát valamint az együttműködés elvét.

A II. Pont részletesen tartalmazza a koncepció célját. A III. Pontban kerültek felsorolásra a koncepció résztvevői illetőleg itt lettek rögzítve azok a civil szervezetek és társadalmi önszerveződések, amelyekkel az önkormányzat képviselő-testülete együtt kíván működni.

A IV. pont részletezi Hajdúhadházon a beavatkozási területeket, valamint a bűnmegelőzésben kialakított prioritásokat. A prioritások élén a gyermek- és ifjúságvédelem, különösen a fiatalkorú bűnözés megelőzése, csökkentése szerepel. Másodikként a város biztonságának fokozása, harmadikként a családon belüli erőszak megelőzése, negyedik pontként az áldozattá válás megelőzése, az áldozatok segítése illetőleg a bűnismétlés megelőzése lett meghatározva. A prioritások meghatározzák azokat a szerveket, szervezeteket, amelyek részt vállalnak az adott területen és tartalmazzák a megvalósítandó feladatokat.

Az V. pont a koncepció megvalósulásának módját rögzíti. A képviselő-testület az önerőből való finanszírozás mellett, pályázati úton nyert támogatásból illetve támogatásokból kíván fellépni a koncepcióban megfogalmazott helyi bűnmegelőzés érdekében.

Egy biztonságosabb Hajdúhadház reményében olyan komplex jelzőrendszert kíván létrehozni, melynek tagjai együttesen, gyorsan reagálva, a körülményeknek megfelelően tudják a felmerülő problémákat megoldani, kezelni.

6.2. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján 2013-ban a gyermekkorúak és fiatalkorúak körében a bűnelkövetések száma a következőképpen alakult.

	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Bűncselekmény elkövetésekor	33	65
Szabálysértés elkövetésekor	0	7

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények száma nemek szerinti és bűncselekmények szerinti megoszlása 2013. ban

	1-13 éves	14-18 éves
Testi sértés	1	7
Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény	3	1
Becsületsértés	0	0
Zaklatás	0	1
Erőszakos közöszlés	0	0
Megrontás	0	0

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	0	1
Közérdekű üzem megzavarása	0	0
Garázdaság	6	15
Közokirat hamisítás	0	0
Magánokirat hamisítás	1	0
Lopás	22	26
Betöréses lopás	0	12
Rongálás	2	4
Csalás	0	0
Rablás	0	6
Összesen:	35	73
Ebből:		
Férfi	32	58
Nő	3	15

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2013-ban Hajdúhadházon összesen 574 bűncselekményt regisztrált, melyből összesen 108 bűncselekményt, azaz az összes elkövetett bűncselekmény 18,8 %-át követték el a gyermek- és fiatalkorúak.

A táblázat adataiból kitűnik, hogy a legnagyobb számban elkövetett bűncselekmény a lopás volt, mely a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények 44 %-át tette ki. A második leggyakrabban elkövetett bűncselekmény a garázdaság, mely a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények 19 %-át tette ki.

Az adatok rávilágítanak arra, hogy a bűncselekmények száma a fiatalkorúaknál jóval magasabb, több mint kétszerese a gyermekkorúak által elkövetett bűncselekményeknek. A bűnelkövetők 83 %-a férfi, 17 %-a nő volt.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők jellemzői

Hajdúhadházon a lakosság összetételéből adódóan, nagyon sok család a létminimum alatt él, életszínvonaluk, körülményeik elmaradnak az elvárttól, amelyben nem csak a társadalom a hibás, hanem a családfenntartók is hozzájárulnak ehhez a magatartásukkal. Az ilyen családokban a gyermekek sem kapják meg a megfelelő értelmi, érzelmi fejlődéshez szükséges alapokat és sok esetben ebből alakul ki a gyermekek elhanyagolása is. Ezeknek a családoknak a jövedelme szinte kizárólag a segélyekből származik, mely kis jövedelmet is szeszessitalra fordítják. Ezekből a családokból kerülnek ki a kiskorú bűnelkövetők is, akik nem kapják meg a családtól a megfelelő háttérrel, a helyes irányt, így a szülőkhöz hasonlóan iskolázatlanok maradnak és hamarabb kaphatóak bűncselekmények elkövetésére. Az elkövetők iskolai végzettsége legtöbb esetben az általános iskola 7-8. osztálya, illetve attól csak alacsonyabb iskolai végzettség. Sajnos az elkövetők egyre fiatalabbak és a problémák egyre jobban az általános iskolákban járó gyermekekre jellemzőek. A helyi középiskolában elenyésző a problémajelzés, szinte nem is érkezik a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysághoz.

Kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények 2013-ban

	Szülő által	Testvér által	Egyéb, rokon, hozzátartozó	Kiskorú által	Felnőtt által	Intézmény munkatársa által
Testi sértés	1			3	3	
Kiskorú veszélyeztetése	16					
Tartás elmulasztása	1					
Üzletszerű kéjteljes elősegítése					3	
Kitartottság					1	
Szemérmesértés				1	3	

A 2012. évhez képest **2013-ban**

- a kiskorúak sérelmére elkövetett testi sértések száma összességében nem változott,
- a kiskorú veszélyeztetések száma eggyel emelkedett,
- megjelentek olyan új bűncselekmények, mint az üzletszerű kéjteljes elősegítése, a kitartottság és a szemérmesértés,
- kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények között nem regisztráltak erőszakos közöszlést, megrontást, garázdaságot és lopást.

A hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartás tapasztalatai

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére 2013-ban 19 esetben került sor (2012-ben 7 esetben). A távoltartott személyek mind a 19-en férfiak voltak.

Jellemző ezekre az esetekre, hogy egy családi vita alkalmával alakul ki olyan konfliktushelyzet, amelyekben az elkövető fizikálisan bántalmazza az áldozatot vagy életét, testi épségét közvetlenül fenyegető kifejezést tesz. A 19 esetből 15 alkalommal játszott szerepet az alkohol a konfliktusok kialakulásában.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint az a jellemző, hogy főként az alacsony iskolázott munkanélküli halmozottan hátrányos helyzetű családoknál kell elrendelni a távoltartást, akiknél a megszokott élethez hozzátartozik az, hogy amikor pénzre jutnak alkoholt vásárolnak, és addig isznak, míg a pénzük el nem fogy. Mivel ezek a családok nem képesek a jövedelmüket beosztani, esetlegesen spórolni, így ha távoltartás elrendelésére kerül sor, a távoltartott személy nem tud hová menni, illetve a részére kiadott tájékoztatón szereplő hajléktalan szállóba nem kíván menni, valamint az utolsó tömegközlekedési eszköz elmenetele után oda semmivel sem tud elutazni, mivel járművel sem rendelkezik.

A rendőrség gyermekeket érintő áldozatvédelmi tevékenységének bemutatása

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2013 szeptemberétől rendelkezik egy fő bűnmegelőzési előadóval, aki a kapitányság területén lévő általános iskolákban tart bűnmegelőzési órákat, melynek keretében az áldozatvédelmi témakört is érinti. A prevenciós előadások keretében foglalkoznak többek között bűnmegelőzéssel, diákcsíny vagy bűncselekmény, erőszak, agresszió, "Z" generáció, az internet veszélyei, drog-alkohol prevenció és a fiatalkorúak

javítóintézete kérdéskörével.

A bűnmegelőzési tanácsadó hetente több előadást tart az osztályfőnöki órákon a Szilágyi Dániel Gimnáziumban. A kapitányság területén található általános iskolákban és gimnáziumokban, valamint több településen az idősek klubjában is rendszeresen tart prevenciós és áldozatvédelmi előadásokat.

A bűnelkövetés és bűnismétlés megelőzése céljából indított programok

A Hajdúhadházi Területi Baleset-megelőzési Bizottság (Hajdúhadházi TBB) nagyon jó kapcsolatokat ápol az Önkormányzattal, az oktatási intézményekkel, óvodákkal, a helyi civil szervezetekkel. Céljuk, hogy a gyerekeket már egészen kis koruktól kezdve a szabályos közlekedésre, a jogkövető magatartásra ösztönözzék és neveljék. Ennek szellemében 2013-ban több saját kezdeményezésű rendezvényt is tartottak a gyerekek részére, melyek közül a legjelentősebbek:

K.I.K.: Az iskolai közlekedésre nevelést segítik elő a Kerékpáros Iskola Kupa területi fordulói. A versenyző gyermekeken túl rengeteg érdeklődőt vonzanak ezek a rendezvények, melyek a szabályos közlekedés irányába mozdítanak el. A rendezvény nagyon sikeresnek mondható, hiszen a területi fordulókön szinte kivétel nélkül minden iskola képviseltette magát. (Résztevők száma kb 80 fő)

Rajzpályázat: Az OBB az általános iskolák alsó és felső tagozatos tanulói és az óvodások számára ismét meghirdette a "Közlekedésbiztonság gyermekszemmel" című rajzpályázatát, mely felhívás eljuttatásra került az intézményekbe, ahonnan szép számmal érkeztek alkotások.

Pindur-Pandur KI-MIT-TUD: a gyerekek a Nemzedékek Biztonságáért Közhasznú Alapítvány által óvodásoknak rendezett vetélkedőn vettek részt.

Gyermeknap: Május végén a Hajdúhadházi TBB lebonyolította hagyományos "Gyermeknap" rendezvényét, melyet Hajdúhadház Város Önkormányzata felkérésére közösen rendeztek meg.

Közlekedési nap az OVI-ban: A Hajdúhadházi TBB 2013. júniusában bonyolította le a "közlekedési nap az oviban" elnevezésű rendezvényét. A rendezvény alkalmával az óvodás korú gyerekek megismerkedhettek a helyes gyalogos közlekedéssel, valamint a rendőrségi járművekkel, eszközökkel. A részttevők száma körülbelül 500 fő volt.

Közlekedési tábor: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság területén a megyében egyedülálló módon a nyári közlekedési szaktábor 5 település (Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Téglás, Bocskai kert) bevonásával szerveződött. A gyerekek a 2013-ban tizennyolcadik alkalommal megrendezésre kerülő táborban egy héten keresztül ismerkedhettek a közlekedési szabályokkal és kapcsolódhattak ki a Zemplénben. A Magyarország Közlekedésbiztonságáért Alapítvány jóvoltából Ceglédre is érkeztek gyerekek a táborba, továbbá a MAK alapítvány és a Nemzedékek Biztonságáért Közhasznú Alapítvány jóvoltából sok ajándékkal lettek gazdagabbak a tábor ideje alatt rendezett közlekedési versenyben résztvevő gyerekek. a résztvevők száma: 82 fő.

Tanévkezdési kampány: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2013. szeptember hónapjában a tanévkezdéssel kapcsolatos feladatokat a Polgárőrséggel közösen hajtotta végre. A reggeli és a délutáni időszakban az iskolákhoz közeli gyalogos átkelőhelyeken és forgalmas csomópontokban, a szolgálatban lévő állomány segítette a forgalmat, a helyi polgárőrséggel

együtt. A gyermekek védelme érdekében az iskolákhoz gépkocsival érkező szülőket figyelmeztették a passzív biztonsági eszközök használatára, azokat a szülőket, akik már többszöri figyelmeztetésben részesültek szankcionálták is. 2013-ban sem történt személyi sérüléses baleset az iskolák közelében.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint továbbra is problémát jelentenek az általános iskolákban történő bántalmazások, garázdaságok. Bizonyos tanulók terrorizálják a rendesen tanulni akaró gyermekeket, bántalmazzák őket, pénzt követelnek tőlük, megrongálják az iskola felszerelési tárgyait és megfenyegetik a tanárokat. Ilyen ügyekben több esetben kellett eljárást indítaniuk, de gyermekkor miatt meg kellett szüntetni az eljárásokat, illetve vádemeléssel is éltek nem egy esetben.

Észlelő- és jelzőrendszer

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2013-ban 83 esetben élt jelzéssel a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé problémajelző adatlapon. Szóban, telefonon több alkalommal éltek jelzéssel, de ezekről a jelzésekről nem áll rendelkezésre pontos adat. Esetmegbeszélésen egy esetben vettek részt. Az előadók folyamatos kapcsolatban vannak a Szolgálat munkatársaival kiskorú veszélyeztetése büntett vizsgálata során.

A jelzőrendszer a körülmények figyelembevételével megfelelő szinten működik. Alapvető probléma a település adottsága, kriminalitása, az itt élő emberek többségének szociális helyzete, állapota. Ez oly mértékű terhet ró minden intézményre, amely csak igen nehezen kezelhető.

Nagyon fontos feladat a rendőrség és a gyermekvédelmi szervek között kialakult jó kapcsolat további ápolása, egymás kölcsönös tájékoztatása.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzések

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 1 munkatársa D.A.D.A továbbképzésen (5 nap), 1 fő pedig bűnmegelőzési előadói képzésen (15 nap) vett részt.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Hajdúhadház Város Önkormányzata több civil szervezettel is együttműködik:

- Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület
- Radnóczi Ferencz Kertbarátkör: szüreti felvonulás, zöldség gyümölcs és dísznövény kiállítás
- Hajdúhadházi Kosárlabda Klub,
- Hajdúhadházi Futball Klub,
- Hagyományörző Lovasklub: fogathajtó versenyek,
- HAJDÚVITÉZ Kulturális és Sportegyesület,
- FIKSZ Pont Egyesület:jogi tanácsadás, továbbképzés
- Helyi óvodák alapítványai: rendezvények szervezése, lebonyolítása

8. Összegzés

Értékelve a 2013. évet megállapítható, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról megfelelően gondoskodik. Az önkormányzat és az intézmények között szoros az együttműködés, folyamatos az információcsere.

Látható, hogy a Gyermekjóléti Szolgálatnál kedvező irányú változások történtek, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája jó felszereltséggel rendelkező feladatellátási helyén, megemelt szakmai létszámmal tud dolgozni. A tapasztalatok is azt mutatják, hogy érezhető a környezet nevelő hatása.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde feladatellátására is kedvező hatással van az új épületben való működés. A gyermekek nevelésében egyre nagyobb támaszt nyújt és egyre nagyobb erőt képvisel a nyugalom és a biztonság, melyet az új Bölcsőde sugall a gyermekek és a szülők számára.

Az óvodák vonatkozásában megállapítható, hogy szükséges a férőhelyek számának növelése, új óvoda építése. A már megépült új óvodát 2014 szeptemberétől vehetik birtokba a gyerekek. Szükséges lenne a 2 fős óvónői norma kialakítása, a gyermekek indokolatlan hiányzásainak visszaszorítása és a védőnői szolgálat szorosabb együttműködése az óvodákkal.

Továbbra is kidolgozásra vár a következő években egy olyan gyermekvédelmi koncepció, amely különösen nagy hangsúlyt helyez a krízishelyzetben lévő családok gyermekeinek ellátására, megjelöli a területen jelentkező hiányosságokat és kitűzi a fejlesztés irányát, valamint a megvalósítás módját, menetelét. Ez annál is inkább fontos lenne, mert 2004. évben elkészült és 2009. évben aktualizálva lett a település szociális szolgáltatástervezési koncepciója, amely megállapította, hogy a településen a fiatalok nagy aránya miatt a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokra legnagyobb az igény a lakosság körében.

Hajdúhadház, 2014. május 20.

Csáfordi Dénes
polgármester

Készítette: Dr. Tóth Judit
jogi referens